

BÜYÜKŞEHİRLERDE MÜNHASIRAN BİR İŞYERİ AÇMAKSIZIN GEZİCİ OLARAK VEYA PAZAR TAKİBİ SURETİYLE PERAKENDE EMTİA ALIM SATIMI İLE UĞRAŞANLAR BASİT USUL KAPSAMINA ALINDI

ÖZET

7166 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 12/1/1995 tarihli ve 95/6430 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında Büyükşehir belediyesi olan illerin (Erzurum ve Diyarbakır, Sakarya ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisine alınan yerlerden, yeni bağlanan mahallelerle birlikte 2000 yılı genel nüfus sayımındaki nüfusu 30.000'den az olan yerler hariç), mücavir alan sınırları dahil olmak üzere büyükşehir belediye sınırları içinde her türlü emtia alım-satımı ile uğraşanlar gerçek usulde vergilendirilmekteydi.

25/4/2023 Tarihli ve 32171 Sayılı Resmî Gazetede 7166 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 12/1/1995 tarihli ve 95/6430 sayılı Kararnamenin eki Karar da yapılan değişiklik ile münhasıran bir işyeri açmaksızın gezici olarak veya pazar takibi suretiyle perakende emtia alım-satımı ile uğraşan mükelleflere şartları dahilinde basit usule geçebilme imkanı tanınmıştır.

Kapsamına giren mükelleflerden gerçek usulde vergilendirilenler, şartları sağlamaları ve başvurmaları kaydıyla, başvuru tarihini izleyen ayın başından itibaren 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 46 ncı maddesinde belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde basit usule geçebilecektir.

Basit Usulde Vergilendirmeye ilişkin olarak [25 Nisan 2023 tarihli ve 32171 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 7166 sayılı CK ile](#) 12/1/1995 tarihli ve 95/6430 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının eki Kararda değişiklik yapıldı.

Büyükşehir belediyesi olan illerin (Erzurum ve Diyarbakır, Sakarya ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisine alınan yerlerden, yeni bağlanan mahallelerle birlikte 2000 yılı genel nüfus sayımındaki nüfusu 30.000'den az olan yerler hariç), mücavir alan sınırları dahil olmak üzere büyükşehir belediye sınırları içinde **her türlü emtia alım-satımı ile uğraşanlar** 1 Mayıs 1995 tarihinden itibaren gerçek usulde vergilendirilmektedir.

7166 sayılı CK ile "Münhasıran bir işyeri açmaksızın gezici olarak veya pazar takibi suretiyle perakende emtia alım-satımı ile uğraşanlar" basit usul kapsamı dışına çıkarılmıştır.

Kararın değişiklik öncesi ile karşılaştırmalı hali aşağıdaki gibidir.

95/6430 sayılı BKK ile yapılan düzenleme	Bendin 7166 sayılı CK ile değişik hali
b) Her türlü emtia alım-satımı ile uğraşanlar,	"b) Her türlü emtia alım-satımı ile uğraşanlar (Münhasıran bir işyeri açmaksızın gezici olarak veya pazar takibi suretiyle perakende emtia alım-satımı ile uğraşanlar hariç),"

12/1/1995 tarihli ve 95/6430 sayılı Bakanlar Kumlu Kararının eki Kararın, I inci madde ile değiştirilen I inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin parantez içi hükmü kapsamına giren mükelleflerden gerçek usulde vergilendirilenler, şartları sağlamaları ve başvurmaları kaydıyla, başvuru tarihini izleyen ayın başından itibaren 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 46 ncı maddesinde belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde basit usule geçebileceklerdir.

Gelir Vergisi Kanunu'nun 9 uncu maddesinde yer alan esnaf muaflığına ilişkin şartları topluca taşıyanlar, 95/6430 sayılı BKK kapsamına girmediklerinden, esnaf muaflığından yararlanabilmektedirler.

95/6430 sayılı Kararın son hali Sirkülerimize ek olarak verilmiştir.

I-) 2023 yılında basit usule tabi olmaya ilişkin kurallar

- 26 Ekim 2021 tarihli ve 31640 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 7338 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile Gelir Vergisi Kanununda değişiklik yapılmış ve 1 Ocak 2021 tarihinden itibaren kazançları basit usulde tespit olunan mükelleflerin ticari kazançları, gelir vergisinden istisna edilmiştir.
- Bu usulde vergilendirilenlerin, kazancın tespiti ve Vergi Usul Kanununun defter tutma hükümleri hariç; bildirme, vesikalar, muhafaza, ibraz, diğer ödevler ve ceza hükümleri ile VUK ve diğer kanunlarda yer alan ikinci sınıf tüccarlar hakkındaki hükümlere tabi olma durumları devam etmektedir.
- Basit usule göre vergilendirme sınırları aşağıdaki gibidir.

Basit Usulde Vergilendirilen Mükelleflerin Aşmaları Durumunda Gerçek Usulde vergilendirilecekleri Yıllık Kira Bedeli Tutarı sınırı	47/2	<table border="1"><thead><tr><th>Büyükşehir</th><th>Diğer</th></tr></thead><tbody><tr><td>35.000</td><td>22.000</td></tr></tbody></table>	Büyükşehir	Diğer	35.000	22.000
Büyükşehir	Diğer					
35.000	22.000					
Basit Usulde Vergilendirilen Mükelleflerden Satın aldıkları malları olduğu gibi veya işledikten sonra satanların aşmaları durumunda gerçek usulde vergilendirilmelerinin Sınırı	48/1	<table border="1"><thead><tr><th>Alım</th><th>Satım</th></tr></thead><tbody><tr><td>440.000</td><td>700.000</td></tr></tbody></table>	Alım	Satım	440.000	700.000
Alım	Satım					
440.000	700.000					
Basit Usulde Vergilendirilen Mükelleflerden Alım Satım dışındaki işlerle uğraşanların aşmaları durumunda gerçek usulde vergilendirilmelerinin Sınırı	48/2	220.000				
Basit Usulde Vergilendirilen Mükelleflerden Alım Satım ve diğer işlerin birlikte yapılması (Yıllık Satış Tutarı+İş Hâsılatı) durumunda gerçek usulde vergilendirilmelerinin Sınırı	48/3	440.000				

4. Basit Usule Tabi Mükelleflerde Gün Sonunda Toplu Belge Düzenleme Uygulaması

Basit usulde vergilendirilen mükelleflerle ilgili 6/12/1998 tarihli ve 23545 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Gelir Vergisi Genel Tebliği (Seri No:215) ile getirilen, belge vermedikleri günlük hasılatları için gün sonunda tek bir fatura düzenlenmesine ilişkin uygulama, 31/12/2023 tarihine kadar devam edecektir.

5. Basit Usulde Vergilendirilen Mükelleflerle İlgili Olarak Yayımlanan 02/07/2013 Tarihli Ve 2013/5080 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın Uygulaması

Basit usulde vergilendirilen mükelleflerle ilgili olarak yayımlanan 12/1/1995 tarihli ve 95/6430 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının eki Kararda 2/7/2013 tarihli ve 2013/5080 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile değişiklik yapılmış ve bu değişikliğin bu Kararın yayımını izleyen ilk mahalli idareler genel seçiminin yapıldığı tarihte yürürlüğe gireceği belirtilmiştir.

Söz konusu değişikliğe göre; 12/11/2012 tarihli ve 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile büyükşehir belediyesi kurulan Aydın, Balıkesir, Denizli, Hatay, Malatya, Manisa, Kahramanmaraş, Mardin, Muğla, Ordu, Tekirdağ, Trabzon, Şanlıurfa ve Van illeri ile büyükşehir belediyesi sınırları içerisinde alınan yerler ekonomik ve sosyal özellikleri dikkate alınarak 95/6430 sayılı kararname kapsamı dışına çıkartılmıştır.

Böylece, 12/11/2012 tarihli ve 6360 Sayılı Kanunla büyükşehir kurulan yerler ile büyükşehir belediyesi sınırları içerisinde alınan yerlerde 95/6430 sayılı Kararnamede sayılan iş grupları itibariyle faaliyette bulunan mükelleflerin, diğer şartları da taşımaları kaydıyla basit usulde vergilendirilmelerine devam olunacaktır.

Basit usulde vergilendirilen mükelleflerin 1 Ocak 2018 tarihinden defter beyan sistemini kullanma zorunluluğu başlamıştır.

II-) Basit Usulden Yararlanamayanlar

Aşağıda belirtilen mükelleflerin kazançları, şartları taşısalar dahi hiçbir şekilde basit usulde tespit edilmemektedir.

1. Kollektif şirket ortakları ile komandit şirketlerin komandite ortakları.
2. İkrazat (ödünç para verme) işleriyle uğraşanlar.
3. Sarraflar ile kıymetli maden ve mücevherat alım satımı ile uğraşanlar.
4. Gelir Vergisi Kanunu'nun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasında sayılan kişi ve kurumlara karşı inşaat ve onarma işini taahhüt edenler ile bu mükelleflere karşı derece derece taahhütte bulunanlar.
5. Sigorta prodüktörleri.
6. Her türlü ilan ve reklam işleriyle uğraşanlar veya bu işlere tavassut (aracılık) edenler.
7. Gayrimenkul ve gemi alım satımı ile uğraşanlar.
8. Tavassut (aracılık) işi yapanlar (dayıbaşılar hariç).
9. Maden işletmeleri, taş ve kireç ocakları, kum ve çakıl istihsal yerleri, tuğla ve kiremit harmanları işletenler.

10. Şehirlerarası yük ve yolcu taşımacılığı yapanlar ile treyler, çekici ve benzerlerinin sahip veya işleticileri (Yapısı itibarıyla sürücüsünden başka on dört ve daha aşağı oturma yeri olan ve insan taşımaya mahsus motorlu kara taşıtları ile yolcu taşıyanlar hariç).
11. Cumhurbaşkanınca kararlaştırılan iş grupları, sektörler, il ve ilçeler, büyükşehir belediyeleri dâhil olmak üzere il ve ilçelerin belediye sınırları (mücvir alanlar dâhil), belediyelerin nüfusları, yöreler itibarıyla veya sabit bir işyerinde faaliyette bulunulup bulunulmadığına göre gerçek usulde vergilendirilmesi gerekli görülenler.

Saygılarımızla...

[193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu Hükümlerine Göre Basit Usulde Vergilendirilen Mükelleflerle İlgili 12/1/1995 Tarihli ve 95/6430 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararının Eki Kararda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar \(Karar Sayısı: 7166\)...>>>](#)

Mevzuat Sirküleri

EK

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu hükümlerine göre götürü usulde vergilendirilen mükelleflerle ilgili ekli Karar'ın yürürlüğe konulması; Maliye Bakanlığı'nın 12/1/1995 tarihli ve 01874 sayılı yazısı üzerine, adı geçen Kanununun 46, 48 ve 51 inci maddelerine göre, Bakanlar Kurulu'nca 12/1/1995 tarihinde kararlaştırılmıştır.

12/1/1995 Tarih ve 95/6430

Sayı Kararnamenin Eki

Karar

Madde 1 _ Büyükşehir belediyesi olan illerin (Erzurum ve Diyarbakır, Sakarya ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisine alınan yerlerden, yeni bağlanan mahallelerle birlikte 2000 yılı genel nüfus sayımındaki nüfusu 30.000'den az olan yerler (hariç), mücavir alan sınırları dahil olmak üzere büyükşehir belediye sınırları içinde aşağıda belirtilen faaliyetleri yapan mükellefler 1 Mayıs 1995 tarihinden itibaren gerçek usulde vergilendirilirler.

- Her türlü emtia imalatı ile uğraşanlar,
- Her türlü emtia alım-satımı ile uğraşanlar, ("b) Her türlü emtia alım-satımı ile uğraşanlar (Münhasıran bir işyeri açmaksızın gezici olarak veya pazar takibi suretiyle perakende emtia alım-satımı ile uğraşanlar hariç),"
- İnşaat ile ilgili her türlü işlerle uğraşanlar,
- Motorlu taşıtların her türlü bakım ve onarım işleriyle uğraşanlar,
- Lokanta ve benzeri hizmet işletmelerini işletenler,
- Eğlence ve istirahat yerlerini işletenler,

Madde 2 _ a) 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 46'ncı maddesinde yer alan götürü safi kazanç tutarlarının hesaplanmasına esas oranlar, mücavir alan sınırları dahil olmak üzere büyükşehir belediye sınırları içinde faaliyette bulunan mükellefler ile kalkınmada öncelikli yöreler dışında kalan yerlerde faaliyette bulunan mükellefler için aşağıdaki şekilde tespit edilmiştir.

Dereceler	Kalkınmada Öncelikli Yörelere ve Büyükşehir Belediye Sınırları Dışında Kalan Yerlerde(%)	Büyükşehir Belediye Sınırları İçinde (%)
5	25	30
4	50	60
3	75	90
2	150	180
1	220	270

b) Yukarıdaki yazılı oranlara göre büyükşehir belediye sınırları içinde faaliyette bulunan mükellefler için tespit edilen safi kazanç tutarları, Diyarbakır Büyükşehir Belediye sınırları içinde faaliyette bulunan mükellefler için %50, Erzurum Büyükşehir Belediye sınırları içinde faaliyette bulunan mükellefler için de % 40 indirimli uygulanır.

c) Yukarıda yazılı oranlara göre diğer yörelerde faaliyette bulunan mükellefler için tespit edilen safi kazanç tutarları, kalkınmada birinci derecede öncelikli yörelerde faaliyette bulunan mükellefler için %50, kalkınmada ikinci derecede öncelikli yörelerde faaliyette bulunan mükellefler için de %40 indirimli uygulanır.

d) Münhasıran belediye teşkilatı bulunmayan köylerde (Belediyelerin mücavir alan sınırları hariç) işyeri bulunan veya faaliyet gösteren mükelleflere yukarıda belirtilen oranlara göre hesaplanan safi kazanç tutarları, yöreler itibariyle %70 oranında indirimli olarak uygulanır.

Madde 3 _ 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 48'inci maddesinde yer alan yıllık alış, satış ve hasılat hadleri, büyükşehir belediyesi olan illerin büyükşehir belediye sınırları içinde (mücavir alan sınırları dahil) faaliyette bulunan mükellefler dışında kalan mükellefler için uygulanmak üzere %100 oranında artırılmıştır.

Madde 4 _ Bu Kararın 1'inci maddesi uyarınca gerçek usule alınan mükellefler, 30/4/1995 tarihi mesai saati bitimine kadar kendi istekleri ile götürü usulden gerçek usule geçtiklerini yazılı olarak bildirmeleri halinde, bu mükellefler hakkında, Gelir Vergisi Kanunu'nun geçici 35 inci maddesinin 2/f fıkrasına göre 3 yıl süre ile hayat standardı temel gösterge tutarının yarısı uygulanır.

Madde 5 _ Bu Kararın,

a) 1 inci maddesi 01.05.1995 tarihinden,

b) Diğer hükümleri 01.01.1995 tarihinden,

geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 6 _ Bu Karar hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.